

Referat af REUs

Møde nr. 167

Fredag den 8. marts 2024

Afholdt i Børne- og Undervisningsministeriet

Ad dagsordenens pkt. 1

Godkendelse af dagsorden og referat af rådets møde nr. 166 den 1. december 2023

Formanden bød velkommen til REUs møde nr. 167.

Dagsordenen samt referatet af REUs møde den 1. december 2023 blev herefter godkendt.

Ad dagsordenens pkt. 2

Meddelelser fra formanden

Formanden gjorde opmærksom på, at mødet var det første ordinære møde i REU i 2024, men at rådet herudover den 22. januar afholdt en fælles temadrøftelse med VEU-rådet om AMU som ”på-vej-til-faglært”-forløb. Formanden gav udtryk for, at det var et meget vellykket arrangement, og oplyste, at der planlægges et tilsvarende arrangement om samme emne i november/december på baggrund af parternes arbejde med initiativet herom i VEU-trepartsaftalen, som skal afrapporteres til ministeriet inden udgangen af 2024.

Endvidere glædede formanden sig over den politiske aftale, der blev indgået i januar på SOSU-området.

Ad dagsordenens pkt. 3

Meddelelser fra Børne- og Undervisningsministeriet

Børne- og Undervisningsministeriet oplyste, at der den 26. januar blev der indgået en politisk aftale på SOSU-området. Det er den første pakke, der skal udmønte midlerne fra ”eud-milliarden”, og ministeriet takkede for modtagne bidrag og vender tilbage vedrørende implementeringen.

Jannik Bay, DA, gjorde opmærksom på, at det er en uskik, at man bruger AUB-midler uden, at det er aftalt mellem parterne, hvilket AUBs bestyrelse også har givet udtryk for. En trepart på SOSU-området bør derfor også omfatte de private parter, da de også er med til at betale.

Nanna Højlund, FH, pegede på, at noget tyder på, at den aftale man lavede i 2020, hvor man indførte elevløn på grundforløbet, virker. Men der mangler også løsninger på andre områder, hvorfor det kan overvejes at udbrede modellen.

Jannik Bay, DA, hvis der er dokumentation for, at det er lønnen, der virker, vil DA gerne se det. Der er også mange andre faktorer, der spiller ind.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) orienterede om, at de justeringer i skoleoplæringshåndbogen mod seksuel chikane, som har tidligere været i høring i rådet, arbejder STUK videre med i dialog

med parterne. Det samme er tilfældet i forhold til institutionsspecifik dimensionering. Endeligt har rådet tidligere drøftet GDPR-reglerne i forhold til udfordringer for udveksling af oplysninger mellem skoler og virksomheder. Her vil STUK invitere til et møde, hvor udfordringerne kan udbøres nærmere.

Derudover har STUK netop udsendt en vejledning om grønlandske og færøske elever, der tager en erhvervsuddannelse i Danmark.

Ad dagsordenens pkt. 4

Temadrøftelse om FGU

Som grundlag for drøftelsen indledtes punktet med en præsentation af tredje og afsluttende rapport i BUVM's evaluerings- og følgeforsknings-program af FGU fra 6. februar 2024. Rapporten præsenteredes af seniorkonsulent Kristian Quistgaard Steensen, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

Efter præsentationen gav Børne- og Undervisningsministeriet en status på implementering af Aftale om styrket FGU af 21. november 2023, herunder bl.a. drøftelse af initiativer, der sigter mod at styrke egu.

Nanna Højlund, FH, pegede på, at det er vigtigt, at rådet i sit arbejde ikke glemmer FGU, og der er også en stor sammenhæng til det, som rådet ellers beskæftiger sig med. Det er en vigtig diskussion, at når man begynder at tale om en beskæftigelsesindsats, så er man nødt til også at tænke i uddannelse, så beskæftigelse ikke er det eneste middel. At man på FGU kan arbejde med læring på nye måder er rigtig spændende, især når der kan skabes så gode resultater i forhold til overgange, hvor bl.a. egu-resultatet på 80% er fantastisk. Det er dog ærgerligt, at der stadig gælder et visitationskrav. Det er et stigma, som bliver forbundet til FGU. FH vil følge arbejdet lokalt, herunder i forhold til kommunernes visitering, så de unge, der burde være på FGU, også kommer der.

Jannik Bay, DA, gav udtryk for, at FGU er et godt tilbud, og at det er godt med en stor overgang til uddannelse og beskæftigelse – selvom den selvfølgelig gerne måtte have været endnu hørere. Det er derfor godt, at EVA ser videre på frafald. I forhold til det med paradigmeskifte, så tænker DA heller ikke, at alle bare skal ud i beskæftigelse, men mere uddannelse er måske ikke altid løsningen, at hvis man drop- per ud af skolen. Men nogle skal måske ud at arbejde, før de bliver motiveret for uddannelse. Beskæftigelse er modende. I forhold til den politiske aftale har den nogle gode aspekter. DA vil følge økonomien, og om det er tilstrækkeligt, eller om der stadig er udfordringer. Der er varierende brug i de enkelte kommuner, og det er også væsentligt at se på. I forhold til egu'en er det ærgerligt at se, at der var flere egu-forløb, før FGU blev lanceret. Der ser ud til at være noget med incitamenterne og kendskabet, som man kan se på. Det er ærgerligt, at der er uklarhed om egu-bonus i forhold til statsstøttereglerne. Det kan virke hæmmende på aktiviteten, da der ligger jo noget ekstra arbejde for virksomhederne i at tage disse elever.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, pegede på, at det er en bekymring, hvis man forherliger det at komme direkte i job. Det er vigtigt, at man får synliggjort, hvordan det også kan være at gå i skole på andre måder. Det er godt, hvis man får indprentet nogle nye forestillinger om, hvad det vil sige at lære nyt. KUI fungerer bedre end tidligere, men der efterlyses den sociale indsats, som ligger rundt om de unge, herunder også spørgsmål om boligmuligheder, misbrugsbehandling, psykisk udredning m.v. En anden ting er, at når de unge falder fra, er der brug for en anden opfølgning. Er det FGUs eller

KUIs opgave? I forhold til elevgrupperne, så bliver de yngre over tid. Men hvor er de ældre så blevet af? Er tilbuddet blevet for ungt, og er der et passende voksenpædagogisk tilbud? I forhold til det der peges på om overgangen til hf, er det er rigtigt, at der ikke er så stort fokus på skriftlighed. Vi skal sikre os, at niveau-inddelingerne ækvivalerer hinanden på tværs af uddannelsestype, og at der arbejdes med at sikre skriftlighed.

Line Folke, KL, takkede for to gode oplæg og for rapporten fra EVA. Det gør alle klogere på, hvor man skal rette vores fokus hen. Samarbejdet mellem FGU og den kommunale ungeindsats (KUI) er blevet bedre. KL mener også, at rapporten viser, at der er behov for nogle forbedringer. Der er etableret et FGU rejsehold, og det er et vigtigt arbejde, som KL er med i. Der er et godt samarbejde med KUI herom. Der er også et dataspor i aftalen, som KL også har som fokusområde, så der sikres aktuelle og valide data.

Lisa Goth, FGU Danmark, takkede for de mange fine pointer i drøftelsen. FGU Danmark har kigget nærmere på overgangene og udarbejdet en rapport om det, der skal til for at skabe endnu bedre resultater. Det er ressourcekrævende men virker. Der er en række anbefalinger om smidige overgange til både erhvervsuddannelser og hf. Noget andet, der har betydning, er forløbslængden – generelt har FGU eleverne i et års tid, og der er i dag et bedre samarbejde med KUI. Men noget tyder også på, at det har en betydning for, hvor ”færdigstøbt” eleverne er efter FGU. Der er endvidere flere institutioner, der har arbejdet målrettet med egu og med gode resultater, og derfor FGU Danmark også at blive inddraget i det arbejde, som BUVM laver om egu. Og også i BUVMs arbejde med overgange. Endelig skal det nævnes, at det kan være svært at etablere et fagligt miljø på små institutioner, hvorfor FGU Danmark har igangsat et videnscenterarbejde på tværs af institutionerne, som det kunne være rigtig gavnligt at modtage et mindre, centralt tilskud til.

Jeppe Rosengård Poulsen, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, pegede på, at man måske i folkeskolen kunne identificere en relevant målgruppe tidligere, som kunne have en ny form for tilknytning til FGU – en slags deltids-FGU. Det kunne være, at de kunne afslutte deres 9. klasse på en anden måde.

Formanden rundede drøftelsen af med at konstatere, at det er meget positivt, at rådet i dag er et andet sted med FGU, da der ikke alene drøftes strukturer og økonomi, men nu også hvad der sker på FGU og indholdselementer, der kan styrke og udvikle FGU, herunder udviklingen af det pædagogiske læringsrum. Endvidere er der også stor ros til det arbejde med FGU, som de forskellige aktører leverer, men der er i rådet også en bred enighed om, at man fortsat skal holde øje med økonomien, hvordan man kan styrke samarbejdet med KUI m.v.

Ad dagsordenens pkt. 5

Høring om regel om motion og bevægelse på erhvervsuddannelserne

Formanden orienterede om, at ministeriet – på vegne af børne- og undervisningsministeren – har anmodet om REU's holdning til reglerne om 45 minutters motion og bevægelse pr. undervisningsdag, samt om der er behov for en revurdering af reglerne. Formanden bad om rådets bemærkninger.

Nanna Højlund, FH, bemærkede, at motion og bevægelse er vigtigt og med til at skabe et ungdomsmiljø og læring. Endvidere er der ofte fysiske elementer i erhvervsuddannelserne, så det er et vigtigt element. Men et krav på 45 minutter hver dag, så er det skåret hårdt til i forhold til den lokale tilrettelæggelse og målet må ikke være, at skolerne skal til at bygge idrætshaller mv. Så FH er positive over for overvejelser om, hvordan kravet kan blødes op, men det er vigtigt at sikre motion og bevægelsen i erhvervsuddannelser – dog skal det være skruet rigtigt sammen.

Jannik Bay, DA, pegede på, at motion og bevægelse i erhvervsuddannelserne er en fin ambition, men stillede spørgsmål, om hvorfor kravet er så stramt - også set i forhold til andre ungdomsuddannelser. Kunne man gøre det på en mere fleksibel måde?

Henrik Dyrby Mogensén, Uddannelsesforbundet, pegede på, at det ser nok pænere ud på papiret end i virkeligheden. Der er i forvejen en del fysisk arbejde i uddannelserne, og det er ofte den del, som tælles med. At tænke på motion og bevægelse som et selvstændigt begreb kan blive et forstyrrende element, mere end det gavner. Derfor bør der være en betydelig fleksibilitet i forhold til, hvad der kan tælles med.

Claus Eskesen, 3F, gav udtryk for, at motion og bevægelse er vigtigt for ungdomsmiljø og arbejdsmiljø. Man kunne også se på den erhvervspædagogiske diplomuddannelse, hvor det ikke er en tematik, men hvor der kunne være muligheder for at tænke det ind i den didaktiske sammenhæng.

Morten Emborg, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, oplyste om, at skolernes muligheder for at leve op til kravet er meget forskellige. Derfor er det vigtigt at præcisere formålet og at prioritere i forhold til andre fag – bl.a. findes der også undervisning i ergonomi.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, pegede på, at man skal være forsigtig med, hvor meget der hældes ind i den erhvervspædagogiske diplomuddannelse.

Formanden konkluderede, at formandskabet bemyndiges til at færdiggøre REUs udtalelse på baggrund af de faldne bemærkninger.

Ad dagsordenens pkt. 6

Orientering om de faglige udvalgs udviklingsredegørelser for 2024

Susan Clausen, NNF, gjorde opmærksom på, at det er meget ærgerligt, når Finansloven står i vejen efter et fagligt udvalg har taget stilling til behovet og foretaget analyser i forhold hertil. Det er en klar barriere i forhold til at sikre den grønne omstilling.

Pia Maul Andersen, 3F, det samme er tilfældet med et nyt speciale i uddannelsen til procesoperatør, som ikke er nævnt i opsamlingen i notatets side 2. Spørgsmålet er, hvordan der samles op på ønsket og behovet - der er tilsyneladende et hul i processen.

Morten Emborg, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, efterlyste en principiel drøftelse, om hvad rådet gør med disse udfordringer. Det er meget uheldigt, at finansieringen er uklar, og der er risiko for, at det ender med et nulsumsspil. Det kunne overvejes om nogle af de nye elementer vil kunne udbydes i AMU-systemet.

Pia Svane, HORESTA, gjorde opmærksom på, at der på gastronomuddannelsen også har der også er et

REU

Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser

tilsvarende ønske, men hvor der endnu ikke er fundet midler. Imidlertid fremgår dette ønske ikke af notatet. REU har brug for et overblik over samtlige ønsker. HORESTA står uforstående overfor, hvorfor regneprincipperne gør, at det koster at flytte elever fra et speciale til et andet uden, at populationen er voksende. Disse udfordringer bør drøftes i REU.

Jannik Bay, DA, bakkede op om ønsket om en drøftelse i REU, hvilket der også tidligere har været ønske om. Det er en stor udfordring med en store hastighed og dynamik på det grønne område, og spørgsmålet er, om der i systemet er den tilstrækkelige agilitet. Til sammenligning er det på AMU-området meget hurtigere at få gennemført tilsvarende ændringer.

Nanna Højlund, FH, var enig i, at rådet har brug for en sådan drøftelse på et mere strategisk niveau. FH har dog ikke bemærkninger til de ændringsønsker, der fremgår af det fremsendte notat.

Formanden konkluderede, at det er rådets holdning, at gamle ønsker om uddannelsesændringer ikke forsvinder bare fordi, der ikke umiddelbart er fundet finansiering, og det er vigtigt, at alle ønsker fremgår i ministeriets oversigter. Formandskabet vil endvidere i 2024 planlægge en principiel drøftelse om, hvorvidt systemet er tilstrækkeligt fleksibelt og agilt.

Ad dagsordenens pkt. 7

Orientering om anbefalinger om skærme på erhvervsuddannelserne

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) gav en kort indflyvning til punktet, og rådet havde ingen bemærkninger hertil.

Ad dagsordenens pkt. 8

Indstilling vedr. forsøgsansøgning fra Tradium og EUC Syd vedr. 4+1-tilrettelæggelse på frisøruddannelsen (hovedforløb)

Formanden konkluderede, at REU tilslutter sig forsøget.

Ad dagsordenens pkt. 9

Indstilling af tilforordnet til Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

Formanden konkluderede, at REU genudpeger uddannelsespolitisk konsulent Jørgen Prosper Sørensen, TEKNIQ.

Ad dagsordenens pkt. 10

Udpegning af medlem til Uddannelsesudvalget for Diplomuddannelsen i Erhvervspædagogik på Københavns Professionshøjskole

Formanden konkluderede, at REU udpeger uddannelsespolitisk konsulent Claus Eskesen, 3F.

Jannik Bay, DA, pegede på, at det kunne være ønskeligt, der i højere grad end tidligere kommer orienteringer til REU om arbejdet i uddannelsesudvalget på Københavns Professionshøjskole.

Ad dagsordenens pkt. 11

Eventuelt

Kasper Palm, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier - Bestyrelserne, orienterede om, at Institut for Menneskerettigheder i januar offentliggjorde en undersøgelse af trivsel på erhvervsuddannelserne særligt i forhold til uønsket seksuel opmærksomhed, hvilket undersøgelsen viste var en udfordring – også på erhvervsuddannelserne. Derfor opretter DEG, DA og FH en national alliance med mål om at blive klogere på udfordringerne og give grundlag for at komme med anbefalinger, før der eventuelt tages initiativ til ny lovgivning på området.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, roste initiativet og dets fokus på erhvervsuddannelserne, idet en stor del af chikanen foregår på virksomhederne, hvorfor det ikke alene kan løses i skolesystemet.

Pia Svane, HORESTA, kvitterede for initiativet og efterlyste gode erfaringer, der kan udbredes til hele sektoren. Det er også vigtigt, at lærerne klædes på til at sikre et chikanefrit miljø.